

LAPINKÄVIJÄ

Poluttakin perille

Helsingin Seudun

Lapinkävijät ry www.lapinkavijat.fi

2/2026

Karjakaivon alamaja
WGS84 60° 17.911' 24° 35.090'

Karjakaivon ylämaja
WGS84 60° 17.873' 24° 35.004'

Kukasmaja
WGS84 67° 42.708' 24° 19.830'

Goados
WGS84 67° 42.679' 24° 19.823'

Olemme netissä
www.lapinkavijat.fi

Kansikuva: Aamu Kukasjärvellä
Sakari Palo

Olemme Facebookissa
Helsingin Seudun Lapinkävijät

Olemme Instagramissa
helsinginseudunlapinkavijat

ISSN 0788 - 625X

Sisältö

3 Pääkirjoitus
5 Toiminta
13 Ajankohtaista
15 Menneitä
23 Tietoaivi

26 Saniaisten salatut elämät
27 Utsjoen kirkkotuvat
29 Kirjareppu
32 Rinkan pohjalta
36 Yhdistystiedote

PKIRJOITUS

Kesän pitkät valoisaat päivät helpottavat retkeilyä. Moni meistä suuntaa ulos etsimään rauhaa arjen kiireiltä. Rauhaa etsiessä haluaa kenties välttää myös pahimmat ruuhkat. Ruuhkien välttämiseen riittää usein pieni suunnanmuutos. Kartan lukeminen luovasti, aikainen lähtö tai vähemmän tunnettu kohde voivat muuttaa koko retken luonteen. Kun uskaltaa astua sivuun tutuilta poluilta, löytää hiljaisempia reittejä, joilla voi kokea uusia seikkailuja. Kesän pitkät päivät antavat tähän hyvät mahdollisuudet. Uudet seikkailut altistavat muuotkselle. Sanotaan, että vain muutos on pysyvää. Tavat retkeillä muuttuvat, tavaran paljous saattaa muuttua kevytretkeilyksi, kilometrien kerääminen hetkestä nauttimiseen. Juuri kun on löytänyt itselleen parhaan tavan retkeillä, maailma muuttuu ja täytyy löytää itselleen uusi paras tapa. Usein tarvitaan joustavuutta. Vain muutos on pysyvää ja on hyvä, jos se koskee myös meitä, jotka tätä toimintaa ylläpidämme. Uusia tekijöitä kaivataan aina mukaan – ihmisiä, jotka tuovat tuoreita näkökulmia, osaamista ja intoa. Lapinkävijöiden tulevaisuus rakentuu rohkeasti uudistuvasta, perinteitä ja luontoa kunnioittavasta yhteisöstä.

Maailman muuttuessa myös viestintä ja tiedon jakaminen muuttuu.

Ei ole hyvä nojata pelkkään painettuun sanaan tai satunnaisiin sähköposteihin. Viestin on kuljettava siellä missä retkeilijätkin ovat: verkossa, sosiaalisessa mediassa ja karttasovelluksissa. Retkeilijä saa itse päättää, koska ja missä tietoa käyttää. Uudenlainen viestintä on väline uusien retkeilijöiden tavoittamiseen sekä kokeneiden pitämiseen ajan tasalla, ei digiä digin vuoksi.

Kun etsit uusia polkuja, voit pohtia pystytkö antamaan yhdistykselle ja muille jäsenille jotain arvokasta. Kun antaa muille, niin saa itsekin. Ehkä hallitustyöskentely tai muiden jäsenien opastus poluilla ja taitojen maailmassa voi olla sinun tapasi saada ja antaa. Kenties Lapinkävijöiden viestin kuljettaminen useamman saataville tuo sinullekin jotain arvokasta. Kerro muille Lapinkävijöille, jos haluat lähteä mukaan antamaan jotain arvokasta.

Muita lapinkävijöitä löytää toimintakalenterissa mainituista tapahtumista, Karjakaivolta ja Kukasjärveltä sekä yllättävistäkin paikoista. Yhteystietoja on lehdessä ja verkkosivuilla. Löydetään uutta, arvostetaan vanhaa ja ollaan yhteyksissä!

Markus Pyhälä, Pj
www.lapinkavijat.fi

Lapinkävijä ilmestyy neljä kertaa vuodessa:

Helmikuun puolivälissä, toukokuun puolivälissä, syyskuun alussa ja joulukuun alussa

Vastaava toimittaja:

Soile Taskinen
tiedotustk@lapinkavijat.fi

Tiedotustoimikunta:

Reijo Blomberg, Raija Hentman,
Taina Leino, Sakari Palo

Taitto: Sakari Palo

Aineisto:

seuraavaan lehteen 24.7.2026
mennessä: lehti@lapinkavijat.fi

Ilmoitukset:

1/1 sivu 200 €
1/2 sivua 110 €
1/4 sivua 60 €

Neljästä peräkkäin julkaistusta samasta ilmoituksesta veloitetaan vain kolmen hinta. Mediakortti osoitteessa: www.lapinkavijat.fi

Painopaikka:

Painotalo Scanseri
Itälahdenkatu 20 A
00210 Helsinki

Pankkiyhteys:

Nordea FI18 2142 1800 0138 42
Ei jäsenmaksuja tälle tilille

Viitteet:

Karjakaivon käyttömaksut	1999
Kukasmajan käyttömaksut	1025
Goados-kodan käyttömaksut	1038
Varustevuokrat	123

MobilePay numerot:

Karjakaivon käyttömaksut	19993
Goados-kodan käyttömaksut	23747
Kukasmajan käyttömaksut	94700
Varustevuokrat	77448

SAKARI PALO

Suopursu

Haluatko liittyä jäseneksi

www.lapinkavijat.fi -> Jäseneksikö ?
-> Liittymislomake

Tai ota yhteys:

jasenasiat@lapinkavijat.fi

TOIMINTA

Maksullisiin tapahtumiin, kuten lomaviikoille ja vaelluksille osallistuminen edellyttää joko Helsingin Seudun Lapinkävijöiden tai yhteistyökumppaniyhdistyksen jäsenyyttä. Yhdistyksen matkapalvelut eivät kuulu matkapalveluyhdistelmistä annetun lain soveltamisalaan. Ne ovat toimintaa jäseniltä jäsenille.

TOUKOKUU

Pe–su 22.–24.5. Kevään viikonloppuvaellus Liesjärvellä

Kevään viikonloppuvaellus tehdään 70-vuotisjuhluvuottaan viettävään Liesjärven kansallispuistoon, joka sijaitsee Hämeen järviylängöllä. Kuljemme läpi suomalaisen järvimaiseman pitkin Kynnäränharjua ja tutustumme Korteniemen perinnetilaan.

Vaellukselle lähdetään perjantaina iltapäivällä. Vaellus alkaa Ruostejärven parkkipaikalta vaeltaen n. 5 km Kaksvetiselle, jossa yövyimme ensimmäisen yön. Lauantaina vaellamme Savilahteen, johon pystytetään teltat, jonka jälkeen vaellamme ilman rinkkaa käyden Korteniementilalla. Lauantain kokonaisvaellus on n. 17 km. Sunnuntaina taivallamme Savilahdesta takaisin Ruostejärvelle n. 9 km ollen autoilla viimeistään klo 15. Liikkuminen sovitaan kimpppydeillä. Vaelluksella majoitutaan omissa teltoissa tai muissa majoitteissa. Retken vetäjinä toimivat Taina Ronkainen ja Sari Haarala.

Mukaan mahtuu 13 osallistujaa. Ilmoittautumiset 10.5. mennessä lomakkeella, joka löytyy osoitteesta lapinkavijat.fi > Tapahtumat. Lisätietoja saa Tainalta taronka@gmail.com tai 040 8018 140 ja Sarilta haaralasari@gmail.com tai 0400 808 911.

KESÄKUU

Pe–su 5.–14.6. Kevätvaellus Utsjoella

Kesäkuun toisella viikolla kevät on parhaimmillaan pohjoisimmassa Lapissa: aurinko ei laske mailleen viikkoihin, sielikkömättäät ja kurjenkanervat koristavat tunturinummia ja linnut laulavat.

Utsjoen kirkon ja kylän välinen retkeilyreitistö esittelee Paistunturien alueen luonnon itälaitaa. Reitin varrella on nuotiopaikkoja, pari kotaa ja Kuoppilasjärven autiotupa. Tutustumme myös Utsjoen kirkkotupiin ja kuljemme luontopolun, joka kertoo paikan historiasta. Päivämatkat ovat lyhyitä, alle 10 km, joten aikaa jää ympäristön tutkimiseen ja kiireettömään oleiluun. Tämä telttavaellus soveltuu hyvin ensimmäiseksi vaellukseksi tai vain rauhoittumiseen luonnossa.

Vielä voit kysyä onko vaelluksella vapaita paikkoja Raija Hentmanilta sähköpostitse raija.hentman@nic.fi

Tarkemmat tiedot löytyvät osoitteesta <https://www.lapinkavijat.fi/tapahtumakalenteri/> ja Lapinkävijä-lehdestä 1/2026.

La–la 6.–13.6. Kesähuoltoviikko

Isännät ovat Kukasjärvellä laittamassa paikkoja kuntoon talven jäljiltä. Majaan mahtuu kesän tuloa tarkkailevia ulkoilijoita - jäseniä ja heidän vieraitaan. Isännät neuvovat tarpeen mukaan ensikertalaisia tai muuten tiedonjanoisia. Retkiseuraakin voi löytyä. Sauna lämpenee joka ilta. Huoltoviikolta voi omatoimisesti poiketa Sodankylän elokuvajuhlilla. Mahdollisista yhteisruokailuista ja muista käytännön järjestelyistä sovitaan osallistujien kesken. Majoitus on maksullinen.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset: markus.pyhala@lapinkavijat.fi, puh 040 419 0967.

Ma 15.6. Naisten sauna Karjakaivolla

Kesäillassa Karjakaivon saunan piipusta kohoaa savua ja kiuas huokuu pehmeitä löylyjä. Tule sinäkin nauttimaan niistä. Ilmoittautumiset Maria Gustafssonille, maria.a.gustafsson@icloud.com tai 040 676 3328. Meerlammien pysäkiltä (E6948) lähdetään kävelemään klo 17 Karjakaivolle (tarkista bussin 245 kesän aikataulu). Saunamaksu on 2 €.

La 27.6. klo 9.30–18.00 Retki Espoon Pentalaan

Lähdemme saaristoveneellä Suomenojan venesatamasta (Hylkeenpyytäjäntie 9) klo 9.30. Ehdimme Pentalaan parahiksi seuraamaan saaristolampaiden aamuruokintaa. Tämän jälkeen meillä on noin tunnin pituinen opastus saaristomuseo Pentalassa: Suvi saaristossa - kesänviettoa huviloilla ja höyrylaivoilla.

Pentala on Etelä-Suomen korkein saari. Kierrämme Pentalan luontopolun (2,3 km, helppo mutta ei esteetön), joka kulkee Pentalan luonnonsuojelualueella ja johdattaa entisten peltojen ja Pentalajärven ohi Diksandin hiekkarannalle. Säänmukainen varustus, eväät ja istuinlusta mukaan. Saaresta ei ole mahdollisuutta tulen tekoon, mutta siellä on kahvila ja ravintola. Saaresta saa vettä ja omien eväiden lämmittämiseen on mikroaaltouuni. Uimamahdollisuus on sekä meressä että järvessä, joten uikkarit mukaan.

Paluuvene Suomenojalle lähtee klo 17.20. Venematka kestää noin 40 min ja se maksetaan itse veneessä (meno-paluu 7 €, alennusryhmät 3,50 €).

Retken hinta on 5–10 euroa riippuen osallistujamäärästä. Ilmoittautumiset 8.6. mennessä Sarille haaralasari@gmail.com tai 0400 808 911.

HEINÄKUU

Pe–la 17.–25.7. Luontoviikko Padjelantan kansallispuistossa

Padjelantan kansallispuisto Ruotsissa sijaitsee Sarekin kansallispuiston ja Norjan rajan välissä. Luontoviikon mahdollisia peruutuspaikkoja voi tiedustella Raija Hentmanilta sähköpostitse raija.hentman@nic.fi. Kolarista voi jatkaa suoraan Kukasjärven talkoovikolle.

La-la 25.7.–1.8. Kukasjärven retkeilyllinen talkooviikko

Kukasjärvellä talkoillaan ja retkeillään. Talkoissa niitetään heinät, siivotaan rakennukset ja kunnostetaan paikkoja. Talkoiden lomasa ehditään retkeilemään opastetusti ja/tai poimimaan vaikkapa hilloja. Sauna lämpenee joka ilta. Mahdollista yhteisruokailuista ja muista käytännön asioista sovitaan osallistujien kesken. Yhdistys maksaa viimeisen kolmenkymmenen kilometrin matkalle kimpptaksin julkisilla matkaaville talkoilijoille. Kimpptaksi lähtee Kittilästä 25.7. klo 14.30 ja paluukyyti Pyhäjärven parkkipaikalta 1.8. klo 14.30. Molempina päivinä Kittilään/Kittilästä on jatkoyhteys linja-autolla Rovaniemeltä/Rovaniemelle.

Ilmoittautumiset, lisätiedot ja tarkemmat aikataulut. Markus Pyhälä, markus.pyhala@lapinkavijat.fi, 040 419 0967. Majoitus on talkooväelle maksuton.

ELOKUU

Ma 3.8. Iltakävely Paloheinän Siimespolulle

Tapaamme 16.30 Paloheinän ulkoilumajalla. Kävelemme yhdessä muutama sata metriä Siimespolun alkuun. Tämän jälkeen kierrämme verkkaisesti noin 2,4 km pitkän Siimespolun ja pidämme evästauon puolivälissä, joten omat eväät mukaan. Kaikenikäiset kulkijat ovat tervetulleita.

ilmoittautumiset viimeistään 31.7.2026 Maria Gustafssonille osoitteeseen maria.a.gustafsson@icloud.com.

La 8.8. Kirkkovenesoutu Kisakallio–Hiidenvesi–Kisakallio

Lohjan Kisakallion urheiluopisto (Kaarina Karintie 4, Lohja) on tällä kertaa kirkkovenesoudun alku- ja päätepiste. Niiden väliin mahtuu Lohjanjärven ja Hiidenveden yhdistävä Väänteenjoki sulkuineen ja lounastauko perinteikkäällä Hiidenpirtillä.

Kokoontumme Kisakallion urheiluopiston aulassa klo 10.30, jonka jälkeen kaikki sujuu perämiehemme Lars Svenskbergin ohjeiden mukaan. Heti alkumatkasta soudamme läpi Kutsilanselän ja Väänteenjoen suun luonnonsuojelualueen. Sitten koemme käsikäyttöiset sulut ja jatkamme kilometrin verran joen kapeassa uomassa, kunnes rauhallisesti virtaava joki avartuu noin 150 metriä leveäksi ja ruovikkorantaiseksi. Hiidenpirtillä meitä odottaa keittolounas. Kahvilan herkullisia leivonnaisia voi sitten ostaa oman valinnan mukaan.

Retken kesto on arviolta 5–6 tuntia. Matkaan lähdetään kimppekyydein (katso ohjeet s. 10), joten kerro ilmoittautuessasi tarjotko kyytiä vai tarvitsetko kyydin. Kyydin tarvitsijat ottavat sitten yhteyttä kyydin tarjoajiin.

Ilmoittautumiset sähköpostitse Raija Hentmanille (raija.hentman@nic.fi) viimeistään to 16.7., sillä Raija on Lapissa seuraavat kaksi viikkoa. Ilmoita samalla mahdolliset ruokarajoitteesi. Soutu toteutuu, jos osanottajia on vähintään 10. Mukaan mahtuu enintään 14 soutajaa. Tapahtuman hinta on osanottajamää-

rästä riippuen 53,00–43,00 €. Hintaan sisältyvät kirkkoveneen vuokratulot sekä keittolounas Hiidenpirtillä. Osanottomaksun eräpäivä on 31.7. Lopullinen hinta ja viitenumero ilmoitetaan viimeistään 17.7., ellei retki täyty sitä ennen. Laskutuksen jälkeen tulleista peruutuksista osanottomaksua ei palauteta, ellei tilalle saa toista osanottajaa.

Tapahtumalla on säävaraus. Ilmoittautuneille lähetetään tarkemmat tiedot sähköpostitse. Lisätietoja voi kysyä Raijalta, puh. 0400 380 606.

RAIJA HENTMAN

Pe–su 14.–16.8. Saaristoretki Kokkolan ympäristöön

Kolmen päivän aikana tutustumme Kokkolan edustalla sijaitsevaan Majakkasaari Tankariin, Öjan luontopolkuun ja Vattajan dyynialueeseen sekä Ohtakarın kalastajakylään. Retken hinta on n. 250–280 € riippuen osallistujamäärästä (1hh lisämaksu 45€) sis. bussikuljetukset retkikohteisiin, risteilymaksun Tankariin ja kahden yön majoituksen aamiaisineen Sokos Hotel Kaarlessa. Matkat Kokkolaan ja sieltä pois eivät kuulu hintaan. Tapaamme hotellilla pe 14.8 klo 13 ja su 16.8. olemme retken jälkeen takaisin hotellilla klo 16.30.

Matkavastaavana toimii Juha Karsikas. Ilmoittautumiset 20.5. alkaen osoitteesen juha.karsikas(at)icloud.com. Ilmoittautumisen yhteydessä kerro majoitusvaihtoehtoive. Tietoa retkikohteista, majoituksesta, ruokailujärjestelyistä ja päiväaikatauluista löytyy kotisivujen nettiversiossa.

La 29.8. klo 13.00 Sissimajoitteen pystytys ja tulenteko tilapäisvälinein Karjakaivolla

Ensin esitellään kuusen rungon ympärille kietaistava kevyt sissimajoite. Todennäköisesti tämän kaltaista sade-/makuu-/hätmajoitetta et ole koskaan nähnyt, saati että olisit siitä kuullut. Eikä sellaista löydy retkeilykauppojen hyllyiltäkään. Itse sellaisen voi valmistaa melko helposti (on sitten valmiina kun kriisiaikana pitää piiloutua tiheään kuusikkoon vihollisen drooneilta suojaan).

Joskus käy niin ettei tulentekovälineitä löytynytäkään repusta, vaikka ihan varmasti lähtiessä otti mukaan. Miten tuollaisessa tilanteessa nuotiotulet sitten saa palamaan? Keinoja löytyy. Tapahtumassa esitellään useita erilaisia keinoja saada tuli syttymään ilman tikkuja ja sytkäreitä.

Vastuuhenkilö Erkki Holopainen 0400-502950

La-su 29.–30.8. Nuku yö ulkona Karjakaivolla

Lapinkävijät tarjoavat niin jäsenille kuin muillekin mahdollisuuden rauhoittumiseen Karjakaivon maisemissa. Opastus Karjakaivolle lähtee klo 10.45 Suomen luontokeskus Haltian infotaulun luota.

Kaikki halukkaat voivat osallistua perille päästyään yläpuolella mainittuun majoite- ja tulentekokoulutukseen. Sauna lämpiää naisille klo 16–18 ja miehille klo 18–20. Saunominen on maksullista (2 €/hlö), ja siihen voivat osallistua niin Nuku yö ulkona -tapahtuman kuin koulutustapahtuman osanottajat sekä muut Lapinkävijöiden jäsenet. Mikäli sääolot sallivat, voi illalla tulipadan nuotiolla grillata omia eväitä tai vaikka paistaa lettuja. Maastopalovaroituksen voimassa ollessa tulenteko ei ole mahdollista.

Sunnuntaina kokoonnutaan yhteisen aamukahvin tai -teen äärelle nauttimaan omia eväitä. Sen jälkeen halukkaat voivat osallistua Jorma Nurmen ohjaamaan kävelyretkeen. Retkeltä palattua kaivetaan omat lounastarpeet esille, syödään, pakataan tavarat ja siivotaan paikat kuntoon.

Paluumatkalle lähdetään noin klo 15.

Ilmoittautuslomake tulee osoitteeseen www.lapinkavijat.fi/toiminta viimeistään 10.8. ja linkki jaetaan myös FaceBook-sivuillamme sekä sähköpostilistan jäsenille. Lisätietoja voi kysyä Raija Hentmanilta, raija.hentman@nic.fi tai 0400 380 606.

SYYSKUU

Pe-su 4.–13.9. Ruskavaellus

Peruttu, mutta sen sijaan tehdään retki Repovedelle.

Pe-su 11.–13.9. Syysviikonloppu Repovedellä

Lähdemme perjantaina klo 15.00 ajamaan kimpakyydein pääkaupunkiseudulta kohti Repoveden kansallispuistoa. Yövyimme sähköt-

tömässä mutta saunallisessa Pihkapirtissä Mustalammen rannalla. Illalla perille saavuttuamme halukkaat voivat tehdä lyhyen lenkin lähialueella. Lauantaina teemme noin 11 km päiväretken leppoisaan tahtiin. Vaihtoehtona on myös lyhyempi, noin 6 km lenkki (Valkjärven kierto ja Mustavuoren huiputus). Sunnuntaina kierrämme Korpinkierroksen (4,5 km) rauhalliseen tahtiin ja suuntaamme takaisin kohti pääkaupunkiseutua.

Retken hinta on osallistujamäärästä riippuen noin 60 € + Lapinkävijöiden kilometrikorvauksen mukaiset korvaukset autoa ajaville. Retki toteutuu, mikäli osallistujia on vähintään 5 ja autoja ja kuskeja vähintään 2. Pihkapirttiin mahtuu nukkumaan 8 ihmistä. Jos kiinnostus retkeä kohtaan on laajaa, on mahdollista yöpyä omassa teltassa läheisellä telttailualueella edullisempaan hintaan, mutta nauttia vuokrakämpän saunan löylyistä.

Sitovat ilmoittautumiset (ja peruutukset) viimeistään tiistaina 8.8.2026 (Pihkapirtin yrittäjän peruutusehdoista johtuen) kotisivuilla olevan tapahtumailmoituksen ilmoittautumislomakkeen kautta.

Lisätietoja antaa yhteyshenkilö: Maria Gustafsson, 0406763328 tai maria.a.gustafsson@icloud.com.

TULEVIA

La 10.10. klo 11.00–14.00 Geokätköily tutuksi Maunulassa

Mia Vieltojärvi on erä- ja luonto-opas, joka harrastaa geokätköilyä sekä opastaa sitä Hän pitää aiheesta verkkokursseja kansalaisopistoissa ja järjestää myös geokätköilyreissuja ulkomaille. Saamme Mian perehdyttämään meidät aiheen mysteerien ratkomiseen.

Kokoonumme Maunulan Saunabaariin, Metsäpurontie 25, klo 11.00. Ollaan noin tunnin verran sisätiloissa ja katsotaan, mitä geokätköily on, ja missä kätköjä on. Opitaan, miten kukin saa sovelluksen toimimaan omalla puhelimella. Tämän jälkeen lähdetään ulos ja käydään yhdessä hakemassa muutamia geokätköjä. Opetellaan myös niiden kirjaaminen löydetyiksi. Osallistumismaksun suuruus tarkentuu myöhemmin (joitakin kymppejä). Tapahtuma toteutuu, jos osallistujia on vähintään viisi. Lisätietoja Lapinkävijä 3/2026-lehdessä sekä nettikanavilla. Vastuuhenkilö on Annu Koistinen, 050 3266960 tai annu.koistinen@iki.fi. Hänelle ilmoittaudutaan (sähköpostilla tai tekstiviestillä). Annulta voi myös kysellä lisää. Viimeinen ilmoittautumispäivä kerrotaan myöhemmin.

Ke 14.10 klo 18.00–20.00 Kerhoilta merihylyistä

Töölön kirjastossa, HUOMAA muuttunut ajankohta! Meribiologi ja tutkimussukeltaja Juha 'Roope' Flinkman tulee tuolloin kertomaan merien vedenalaisesta maailmasta ja erityisesti rannikkovesillämme laivahylyistä. Tarkemmin kerhoillasta tiedotetaan seuraavassa Lapinkävijä-lehdessä 3/2026. Huomioithan kerhoillan poikkeuksellisen ajankohdan.

Vastuuhenkilö: Taina Tervahartiala, puh. 044 242 67 23.

La 17. tai su 18.10. Suunnistus ilman karttaa, kompassia ja paikannuslaitteita

Tämä tapahtuma siirtyy tulevaisuuteen kouluttajan perhesyistä.

To 19.11. klo 17.00–18.30 72 tunnin varautuminen retkeilijän silmin

Kulttuurikeskus Stoa, Turunlinnantie 1, työväenopiston luentosali 1. krs

Yhteiskuntaa muutetaan koko ajan aina enemmän sähköstä riippuvaiseksi. Mitä tapahtuu, jos tulee vaikkapa viikon mittainen sähkökatko tai sähkönjakelusta tulee hyvin katkonaista. Mikä toimii, mikä ei? Miten selvittää kerrostalossa, miten omakotitalossa? Miten liikutaan paikasta toiseen, miten kommunikoidaan? Selvitääkö kesällä helpommin kuin talvella? Entä ruoka? Ennen kaikkea – miten varautua tällaiseen tilanteeseen ja miten retkeilijä hyötyy omista taidoistaan ja varusteistaan?

Kouluttaja Matti Kokki selvittää mistä on kyse ja miten voimme tilanteeseen varautua. Lapinkävijöiden ja Helsingin työväenopiston yhteistyönä järjestämä luento on maksuton ja avoin kaikille.

La 21.11. Pikkujoulu

Pitopaikka ja mitä on luvassa selviää Lapinkävijästä 3/2026.

26.3.–4.4.2027 Ylläksen ulkoiluviikko Äkäslompolossa

Ylläksen maisemat kutsuvat jälleen tuntureille. Majoituspaikkamme vaihtuvat, koska vakiomajoittajat eivät pysty tarjoamaan majoitusta viikolle 13. Siirrymme aikaisemmalle viikolle toivoen parempia ulkoiluolosuhteita. Pyyhkeet, liinavaatteet ja loppusiivous kuuluvat tuleviinkin majoituksiin, jotka sijaitsevat lähempänä kylän keskustaa. Jokaisessa majapaikassa on sauna, suihku, wc, perusastias, ruoan valmistukseen tarvittava välineistö, jääkaappi ja TV.

Matkan hinta kerrotaan lehden ilmestymisen aikoihin Lapinkävijöiden tapahtumakalenterissa löytyvässä ilmoituksessa. Silloin tiedämme majoitusvaihtoehtoja. Hinta sisältää junamatkat Hki–Kolari–Hki makuupaikalla ja bussikuljetuksen Kolari–Äkäslompolo–Kolari sekä majoituksen. Maksuohjeet ilmoitetaan osallistujille viimeistään tammikuussa. Äkäslompolon palveluista, tapahtumista yms. löydät tietoa osoitteessa yllas.fi.

Matkojen peruutusehdot

Ennakkomaksu on n. 25 % matkan arvioidusta hinnasta.

- Viimeistään 35 vrk ennen matkan alkua, veloitetaan toimistokuluina 20 € / hlö,
- Myöhemmin kuin 35 vrk, mutta viimeistään 14 vrk ennen lähtöä, veloitetaan ennakkomaksu,
- Myöhemmin kuin 14 vrk, mutta viimeistään 48 tuntia ennen matkan alkua, veloitetaan 50% matkan hinnasta,
- Myöhemmin kuin 48 tuntia ennen lähtöä, on matkanjärjestäjällä oikeus pidättää koko matkan hinta.

Jos tilaajalla on sairauden tai muun yleisten valmismatkaehtojen mukaisen pakottavan syyn perusteella oikeus peruuttaa matka, on HSL:llä oikeus periä kohtuullinen korvaus matkasta yhdistykselle jo muodostuneista kustannuksista,

kuten ennakkoon maksetuista palveluksista, joista HSL ei saa maksun palautusta (esim. matkaliput, majoituspalvelut, myös osuudet yhteisistä tilausajoista ja majoituksista). Äkillinen matkalle lähdön este on todistettava lääkärintodistuksella tai muulla luotettavalla kirjallisella selvityksellä.

Kehotamme matkustajaa ottamaan matkavakuutuksen, johon sisältyy peruutusturvavakuutus.

Helsingin Seudun Lapinkävijöillä on osanottajien vähyyden tai muun ennaltaarvaamattoman syyn johdosta oikeus peruuttaa lomatilaisuus 14 vrk ennen ilmoitetun tilaisuuden alkamispäivää olematta velvollinen korvauksiin. Järjestäjän peruuttaessa tilaisuuden osanottomaksu palautetaan kokonaisuudessaan.

Kimppakyydit ja kilometrikorvaus

Kun Lapinkävijöiden retkelle lähdetään kimppakyydein, kyydin antaja ja kyydin saaja voivat käyttää seuraavaa laskutuspaa korvauksen määrittelyyn: kilometrit kertaa 0,46 euroa jaettuna autossa olijoiden määrällä kuljettaja mukaan lukien.

Retkelle ilmoittautuva kertoo samalla kyydin tarpeesta tai montako voi ottaa kyytiin sekä missä päin asuu. Vetäjä jakaa listan tarjoajista ja tarvitsijoista yhteystietoineen, mutta ei muuten osallistu kyytien järjestelyyn.

Kyydin tarvitsija ottaa yhteyttä kyydin tarjoajaan. Asianosaiset sopivat reitin varrelta kohdan, josta kyydin antaja poimii kyytiläiset autoonsa.

Mikäli kyydin tarjoaja joutuu perumaan osanottonsa, hän ilmoittaa siitä vetäjälle sekä niille henkilöille, joille on luvannut kyydin. Vastaavasti myös kyydin saaja ilmoittaa perumisensa sekä vetäjälle että kyydin antajalle.

AJANKOHTAISTA

Tällä palstalla kerrotaan Helsingin Seudun Lapinkävijöiden hallituksen päätöksistä ja muista jäsenistöä koskevista ajankohtaisista asioista.

Kokousasioita

Kevätkokous

Kokous pidettiin 30 jäsenen läsnä ollessa. Toimintakertomus ja tilinpäätös hyväksyttiin. Tällä kertaa tilikauden tulos oli 6 750,80 € ylijäämäinen. Yksi syy ylijäämälle oli Kukasjärven puukuorman laskun saapuminen vasta alkuvuodesta 2026.

Jäsenedut

Kevytretkeilyvarusteiden valmistaja **Northern Lite** on 30.12.2025 haettu konkurssiin. Yhtiön toinen osakas Teemu Hartikainen valaisee asiaa blogissaan <https://rinkkajapulka.com/northern-lite-konkurssissa-mita-kavi/>. Harmi, sillä tekijöillä oli hyviä tuotteita, joista jäsenet olivat kiinnostuneita.

Vuodesta 1924 toiminut **Hotelli Hetan Majatalo** on majoittanut lapinkävijöitä monena vuonna, ja tulee sitä jatkaamaan, vaikka omistajaksi vaihtui Yi Lan puolisoineen 9.4.26. Neljännen polven yrittäjä Tiina Vuontisjärvi ja hänen äitinsä Tuula Akujärvi jäävät tukemaan uusia yrittäjiä seuraavan vuoden ajaksi. Kodikas majapaikka on siis edelleen yksi jäsenetukohteistamme.

Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppanimme Tunturikerho Kavtsi on nyt muuttanut nimensä virallisesti: **Tunturivaeltajat Kavtsi** kuvastaa paremmin yhdistyksen toimintaa.

Kavtsi kuuluu Tunturiladun välityksellä Suomen Latuun. Tunturilatu täyttää tänä vuonna 80 vuotta. Onnittelut.

Järvenpään Retkeilijät on ollut pitkään yhteistyökumppaneidemme listalla. Vuosia sitten heillä ja meillä oli yhteisiä ja yhdessä järjestettyjä retkiä Viroon. Jossain vaiheessa retkien järjestäminen päättyi, eikä muutakaan yhteistä toimintaa virinnyt. Niinpä Järvenpään Retkeilijät on poistettu yhteistyökumppaneiden listalta.

Karjakaivon asioita

Ylämajan ilma on raikastunut

Karjakaivon ylämajalla on nyt noin vuoden ajan ollut kosteuden poistajat. Aluksi oli tuvassa ja keittiössä, nykyään myös takahuoneessa. Laite on mallia Absodry, jossa vaikuttava aine on kalsiumkloridi, eli tutummin tiesuola. Absodryn kiteet imevät kosteutta ilmasta, jolloin se tiivistyy vedeksi astian alaosaan. Ainakin omasta mielestäni kosteuden poisto on parantanut majan sisäilman laatua: majalla vierailun jälkeen vaatteet ja reppu eivät tuoksu läheskään niin tunkkaisilta kuin aikaisemmin. Majalla vierailijoiden on syytä varmistaa että lapset tai eläimet eivät koskettele purkkien sisältöä. Purkin sisällä ollessaan kalsiumkloridi ei ole mitenkään vaarallista, mutta se voi aiheuttaa silmä-ärsytystä tai palovammoja iholla. Jos ainetta joutuu silmiin,

huhuhtelee huolellisesti vedellä usean minuutin ajan ja ota yhteys lääkäriin.

Kimmo Lehtinen

Karjakaivon isäntä

Polttopuut

Kuten Menneitä-osastosta selviää, polttopuut ovat siirtyneet kalliolta alamajan liiteriin. Jäsenistöltä toivotaan malttia puiden käytössä, sillä klapikuorma on kallis hankinta.

Tiloista huolehtiminen

Jokaisen Karjakaivon käyttäjän hommiin kuuluu tilojen siisteydestä huolehtiminen. Siis:

- Ravista matot ja lakaise lattiat.
 - Tyhjennä vedet kaikista astioista niin saunassa kuin takkatuvassa ja ylämajalla.
 - Kamiinoiden ja saunan tulipesien kylmät tuhkat tyhjennetään alamajan kannelliseen tuhka-astiaan
 - Sulje ylämajan keittiön kaasu.
 - Käytä kahvinporojen ja muiden biojätteiden keräämiseen likasankoa ja tyhjennä se ylämajan tai alamajan kompostoriin.
 - Kaivon kannella tai vieressä ja laiturilla tai rannassa ei saa tiskata ja jättää ruokajäämiä näkösillemme.
 - Vie kaikki roskat, tölkit ja pullot pois. Kamiina ja puulaatikko eivät ole roskiksia.
 - Älä jätä Karjakaivolle mitään ruokatai muuta tavaraa.
 - Kirjoita nimesi ym. tiedot seurantakirjaan.
- Kiitos kun pidät huolta yhteisestä tukikohdastamme!

Lapinkävijä-lehti ja kotisivut

Oletko käynyt katsomassa kotisivuilamme Lapinkävijä-lehden kehityskaarta. Kaikki lehdet löytyvät osoitteesta <https://www.lapinkavijat.fi/lehtiarkisto/>. Sekä lehdestä että kotisivuilta löytyvät yhdistyksen tilitiedot, tietoja toimikunnista ja tukikohdistamme. Ja tietenkin toiminnastamme. Jos HSL:n historiankaari kiinnostaa, osoitteessa <https://www.lapinkavijat.fi/historiaa/> ovat katsottavissa esitykset, jotka tehtiin 50-vuotisjuhlavuoden yhteydessä.

Vuosi 2026 on ensimmäinen, jolloin kolme ensimmäistä lehteä ilmestyvät painettuina ja numero 4/2026 vain digitaalisena. Syynä ovat kohtuuttomiksi nousseet postituskulut.

Lehteen otetaan mielellään lukijoiden omia tarinoita ja vaikkapa kokemuksia varusteista tai muita vinkkejä. Kirjoittajille laaditut ohjeet löytyvät täältä: <https://www.lapinkavijat.fi/ohjeita-kirjoittajille-2/>.

Tiedot kokosi
Raija Hentman

SAKARI PALO

Rentukka

MENNEITÄ

Helsingin Seudun Lapinkävijöillä on taas ollut monia mielenkiintoisia tapahtumia. Tällaisia muistoja oli yhdellä mukana olleella. Tästä jäit paitsi, ellet ollut mukana.

Talviretkeilykurssi Kaksvetisen ulkoilualueelle

Osallistuin Lapinkävijöiden talviretkeilykurssille helmikuun ensimmäisenä viikonloppuna 7.–8.2.2026. Kohteena oli Kaksvetisen ulkoilualue Liesjärven kansallispuistossa. Tällä kertaa talviretkeilyn teoriaosuus suoritettiin maastossa, eli osallistujat saivat etukäteen varustelistan ja erillistä teoriapäivää ei ollut.

Aloitimme retken Peukalolammen parkkipaikalta. Kuusihenkinen seurueemme kulki parin kilometrin matkan leiripaikalle kävellen, suksilla tai liukulumikengillä ahkiot ja pulkat perässään. Perässä raahattavaa

TANJA SEPPÄNEN

Talviretkeilykurssin olosuhteet olivat kohdallaan. Edessä Risto Heinänen.

riitti, koska talviretkeilyä varusteita tarvitsee mukaan usein kaksin kappalein. Oppaamme Risto Heinänen oli kiinnittänyt ahkioon myös kompassin suuntaa näyttämään.

Saavuimme leiripaikalle ensimmäisenä oli ohjelmassa lumen tamppaus telttapaikkoja varten. Jokainen retkikunnan jäsen pystytti oman telttansa Kaksvetisen järvelle. Katsastimme kaikkien majoitukset, jonka aikana tutustuimme erilaisiin talviretkeilyvarusteisiin. Kävimme läpi mm. talvitelttailuun sopivat kiilaratkaisut, lapion tai vasaran käytön telttakiilojen kiinnittämisessä, erilaiset kylmyyttä eristävät makuualustamateriaalit sekä makuupussi- ja telttaratkaisut.

Risto Heinänen pystytti järvelle myös kolmiosisojan mallisen esimerkkimajoituksen, jonka eteen hän sytytti Raappanan tulen. Hän neuvoi, miten tuli toimii keittonuotona.

Siirryimme viettämään iltaa Kaksvetisen kotaan, jossa keitimme lumesta vettä ja opettelimme tekemään tulet

TUIJA JOHANSSON

Tasaisin teltan alusta oli lammen jäällä.

ilman tulitikkuja. Käärimme ohuen pumpulikerroksen sisään tulipaikasta otettua tuhkaa ja teimme siitä sätkännäköisen kääreen. Hankasimme käärettä puulautaa vasten, kunnes saimme tulen syttymään. Kannattaa siis muistaa ottaa vaellusretkille varalta myös pala pumpulia, jos vaikka tulente-kovälineet olisivat jääneet matkasta. Kurssi oli nimetty matalan kynnyksen talviretkeilykurssiksi. Olen itse melkoinen vilukissa ja tähän asti olen onnistunut välttelemään ulkona nukkumista talvipakkasilla muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Pakkasin varalaturin, ruoka- ja vesitarpeet villasukkien ja

kankaiden sisään, jotta ne eivät jäätyisi heti. Muilla oli mukana muovilaatikoita ja muita kylmyyttä eristäviä materiaaleja muonituksen suojana.

Nukuin kahden kolmen vuodenajan makuupussin sisässä kahden makuu-alustan päällä. Pakkanen nousi yöllä noin pariin kymmeneen miinusasteeseen ja oli jo päivällä noin -12 astetta. Kunnollisten varusteiden ansiosta sain unen päästä kiinni, mutta huussiin asti en olisi tarjennut kävellä yöllä makuupussin suojista.

Tanja Seppänen

Lumille!

Poikkeuksellisen pitkä kylmä kausi ja vähälumisuus leimasivat päättyneenä talvea. Liekö pakkasen pelottanut

(-10,5°C), kun 6.2. sain yksityisopastuksen Airi Harjulalta Vuosaaren huipulle. Näkymä valaistulle Vuosaaren satama-

RAIJA HENTMAN

Retkellä vietettiin hieno talvipäivä Pirttimässä.

alueelle oli omalla tavallaan kiehtova. Lunta oli maassa, muttei niin paljon, että laaja latuverkosto olisi ollut pääkaupunkiseudulla hiihdettävissä.

Helmikuun lopulla tilanne oli jo toinen. Meitä oli täysi tusina, kun Airi johdatti Pirttimäen parkkipaikalta ulkoilualueen uumeniin. Laduilla oli vilkasta, kun ylitimme niitä pariin otteeseen siirtyessämme lumisilta kallioilta kuusikoiden siimekseen. Jono venyi. Viitisen pakkasastetta, lumen

kuorruttamat puut, auringon hanken piirtämät siniset varjot - täydellistä. Evästauko Sorlammen keittokatoksella keräsi joukkomme yhteen, niin lapinkävijät kuin kavtsilaiset. Olipa hieno retkipäivä! Kiitos Airi elähdyttävästä luontokokemuksesta!

P.S. Vajaan viikon kuluttua pakkastalvi päättyi, tuli lämpöasteet ja vesisateet. Villasukkaretki jäi haaveeksi.

Raija Hentman

Puuhuollon merkkipaaluja keväällä 2026

28.3. puutalkoissa siirrettiin loputkin Karjakaivon kallioilla puuvajasta viluissaan haaveilleet klapit maaliin asti. Koska pino tyhjjeni hädin tuskin 1,5 tunnissa eikä kukaan kaatunut viihdyttävästi, itse savotasta ei ole valtavasti raportoitavaa (paitsi että ohjelmassa oli upeaa Ikea-kassin liikuttamista jälleen kerran talkooporukalta, mutta se

ei ole varsinainen uutinen).

Kallioilla olleen puupinon vierustoilla päästiin jo toisena keväänä peräkkäin ihastelemaan kankeasti liikahtelevaa kyytiä ja hernekeitto loppui kesken. Nyt viimeisimmän puukuorman vajaan saattamisen jälkeen on hyvä etappi kirjata muistiin numeroita: vuonna 2023 alkaneen valmiiden klapien tilaamisen jälkeen niitä on siirretty vajaan sekä ilmakehään joko 50 tai 60

ANTTI PASANEN

Klapit saavat kyytiä Ikea-kasseissa.

kuutiota, muisti ei enää kannan alkuvaiheeseen asti. Yhteen klapeja toimittavan kuorma-auton lavaan mahtuu 10 kuutiota kerralla, ja massan puolesta ainakin joku heittokuution noin-paino googlattuna on 300 kilon tienoilla. 50–60 heittokuutiota tekee siis 1 5000 – 18 000 kiloa, joka on afrikannorsuissa laskettuna +/- 3 aikuista urosta.

Tulevia laskelmia varten muistiin siis: vuodessa Karjakaivolla kuluu parin vuoden kokemuksella aika tasan yksi norsullinen puita. Tai 20 heittokuutiota, kummalla niitä sitten saakin kätevimmin tilattua halkofirmasta. Kesän jälkipuoliskolla laitetaan taas yksi Dumbo (ja muutama tyrä) tilaukseen.

Antti Pasanen

ANTTI PASANEN

Kaikki puut liiterissä!

Palloa potkien 18.4.

Jumppapallon kantaminen ja potkiminen metsässä kiinnosti valtavasti. Vaikka olin käynyt Karjakaivolla vain kaksi kertaa aiemmin ja aina jonkun kanssa, ei yksin lähteminen ollut jännityksen (löydäkö perille) esteenä, olihan tuleva tekeminen kiintoisaa sen lisäksi, että sain mahdollisuuden tutustua ohjattuun Karjakaivon ympäristöön.

Alkuun muodostettiin neljä paria, vetäjä briiffasi nopeasti säännöt, ja eikun palloa kantamaan.

Noin 3½ tunnin aikana kierrettiin Orajärvi ja Pikku Orajärvi palloa kantaen ja pysähdellen sekä radan rakentamiseen että jumppapallon potkimiseen. Saattaa kuulostaa erilaiselta luontoretkeltä, mutta oli aivan

mahtavaa tehdä retki useita kertoja pysähdellen. Sai ihailla ja havainnoida luontoa, kuunnella lintujen reviiirilautantaa, hämmästellä sammalpeitteitä ja muutenkin pysähtyä havainnoimaan ja kokemaan ympäristöä.

Retken tarkoitus oli kuitenkin peli, jota suoritimme ennen kaikkea erinomaisesti. Jokainen pari sai rakentaa omalla vuorollaan jumppapalloille radan. Tavoitteena oli saada mahdollisimman vähän potkuja = pisteitä. Pelin kulku: Iso vaaleanpunainen maalipallo aseteltiin näkyvälle paikalle maastoon esimerkiksi jonkun lievän alamäen alle. Radantekijävuorossa oleva määräsi aloituspisteen hiukan kauempaa, ja sitten potkaisemaan oma pallo kohti maalipalloa. Kun jokainen pari oli päässyt roikaisemaan oman pallonsa aloituspisteeltä kohti maalipalloa ja saanut raikuvat kannustushuudot, homma pääsi alkuun.

Pallon pysähdyttyä jatkettiin omalla vuorolla oman joukkueen jumppapallon potkaisemista tavoitellen osumaa maalipalloon. Ei muuten ollut helppoa, pallon ryökäle kun pyrki usein osumaan lähimpään puuhun, ei niinkään etsiytymään maalipallon välittömään läheisyyteen. Metsä raikasi kannustushuutoja ja naurua. Yllättäen 3–4 potkulla pari saavutti kuin saavuttikin maalipalloon osuman ja kävely saattoi jatkua.

Niin, ja eihän retki olisi retki ilman eväitä. Noin puolivälissä istahdimme kallioiselle alueelle nauttimaan eväitä, katselemaan edessä siintävää järveä ja havainnoimaan muurahaisten liikeydintää.

Kevät, miten sitä rentoutuukaan auringonpaisteisessa metsässä tallustelemisesta, naurusta ja höpön suuren pallon potkimisesta.

Minna Lillberg

MINNA LILLBERG

Pelaajia ja palloja siirtymässä seuraavaan kohteeseen.

"Onko kaikki kunnossa?"

Maunulan ulkoilumaja tiistaina 21.4.2026. Kevät oli ollut poikkeuksellisen lämmin ja ulkoilusta innostuneita ihmisiä oli arkenakin liikkeellä. Yksi pienellä kalliolla oleva ryhmä kiinnitti huomiota: joku huojui kalliolla sekavan

Airi Harjula oli laatinut oireiden kuvaukset paperille ja puolet paikalla olevista esitti niiden pohjalta apua tarvitsevaa. Toinen puoli yritti selvittää mistä oli kyse ja auttaa parhaan kykynsä mukaan. Tilanteet olivat hyvin

RAIJA HENTMAN

Käytännön harjoittelu on tajuttoman tutkimisessa....

näköisenä, joku makasi maassa yrittäen avata takin ja paidan kaulustaan ja yksi yski naama sinisenä selvästi hätääntyneen näköisenä. Ryhmä ei koostunut väsyneistä juhlijoista vaan kyseessä oli ensiapua harjoittelevista Helsingin Seudun Lapinkävijöistä.

Joukko kävi läpi erilaisia hätätilanteita käytännön harjoitusten avulla.

todentuntuisia ja ajatuksia herättäviä.

Omalla kohdallani avuttomuuden tunne ei jäänyt vieraaksi. Vaikka yritin kysellä rauhallisesti, millaisia tunteita toisella on, niin takaraivossa oli koko ajan ajatus "Entä jos tämä olisi totta". Muistelen soittaneeni numeroon 112 useammin kuin kerran neuvoa kysyäkseni. Tällä kertaa kaikki selvisivät sillä olimmehan lähellä palve-

luita ja puhelimet toimivat.

Harjoitusten jälkeen tilanteet käytiin läpi sekä kerrattiin miten niissä kannattaa toimia. Esimerkiksi sairauskohdauksen saaneelta, joka on tajuissaan, on hyvä kysyä onko hänellä lääkitys ja ovatko lääkkeet mukana. Häätäntynyt ihminen ei välttämättä muista tällaista.

matkakokoisella Anne-nukella. Elvytys aloitetaan nykysuositusten mukaan painelulla (30 kpl) ennen puhalluksia (2 kpl) ja puhallukset eivät saa olla liian voimakkaita.

Yksi tärkeä neuvo oli, että puhelimeen kannattaa asentaa 112 sovellus. Sen avulla hätäkeskus näkee heti

RAIJA HENTMAN

...ja turvalliseen asentoon kääntämisestä

Tilanteessa, jossa henkilön kurkkuun on tarttunut jotain ja joka on tukehtumassa, kannattaa asettaa etukumaraan (seisoma-)asentoon ja lyödä napakasti selkään viisi kertaa. Tämä kannattaa toistaa, jos tukos ei ensimmäisellä yrittämisellä irtoa.

Viimeisinä harjoituksina kävimme läpi kylkiasentoon siirtämistä sekä elvytystä

koordinaatit mistä hätäpuhelu tulee samalla kun voi aloittaa neuvomaan soittajaa. Hätäkeskukseen soittoa ei kannata epäröidä missään tilanteessa. Joko sinulla muuten on 112 sovellus puhelimesi?"

Sari Jokinen

Linturetki Suomenojan lintualtaalla 22.4.

Suomenojan lintuallas voimalaitoksen kupeella on yksi pääkaupunkiseudun legendaarisia lintukohteita. Altaan ympäri kulkevan polun varrella on kaksi lintutornia sekä muita katselu-paikkoja, mistä on poikkeuksellisen helppoa havaita lukuisia vesilintuja läheltä.

rollaan katsella lintuja tosi lähietäisyydeltä. Onnistuimme näkemään suunnilleen kaikki Suomenojan vesilintujen vakiasukkaat: punasotka, tukkasotka, telkkä, lapasorsa, harmaasorsa, sinisorsa, nokikana, liejukana, mustakurkkuiikku. Muita lintuja nähtiin: talitiainen, sinitiainen, korppi, varis, naurulokki.

RAIIJA HENTMAN

Linnuista ei saanut yhtään tarkkaa kuvaa, mutta onneksi retkeläiset pysyivät paikoillaan.

Lapinkävijät tekivät tänne iltaretken tuulisena mutta aurinkoisena kevätiltana. Oppaana toimi Ilari Uotila, jolla on usean vuosikymmenen lintuharrastustausta.

Meitä oli kulkemassa enimmillään 16 henkeä. Lähes kaikilla oli kiikarit, ja Ilarilla putki, mistä saattoi kukin vuo-

Satojen naurulokkien armada, mikä on jokakeväinen näky Suomenojalla, ei ollut vielä saapunut.

Mukava keväinen retki hyvässä seurassa, kiitos Ilarille sekä kaikille kanssakulkijoille!

Annu Koistinen

TIETOAIVI

Tietoaivi kertoo Sinulle mielenkiintoisista uutuuksista retkeilyvarusteissa, antaa vinkkejä retkikohteista, tiedottaa retkeilymaailman uutisista ja opastaa retkeilytaidoissa.

Kokemuksia BRS 116 risukeittimestä

Ostin kiinalaisen BRS 116 moottoroidun risukeittimen viitisen vuotta sitten. Se on ruostumattomasta teräksestä valmistettu risukeitin, joka on suunniteltu erityisesti niille, jotka haluavat minimoida kantamansa polttoaineen painon. Keitintä ei tällä hetkellä taida kukaan tuoda Suomeen, mutta Aliexpress toimittaa se nopeasti ja hinta vaihtelee jossain 40 ja 50 euron välillä.

Palopesä on valmistettu ruostumattomasta teräksestä ja runko on valettu alumiinista. Keitin painaa noin 700 grammaa. Lisäksi tulee varavirtalähteen paino. Keittimen mukana tulee kahdelle AA paristolle tarkoitettu kotelo, mutta sen olen jättänyt pois, koska

mukana kulkee puhelinta ja kameraa varten varavirtalähde. Kuljetuspakauksessaan keitin on kompakti kuutio, mutta ilman koteloa sen voi pakata isomman Trangian sisälle.

BRS-116:n suurin etu on se, ettei tarvitse kantaa kaasupulloja tai spritiä mukana. Polttoaineeksi kelpaa kaikki luonnosta löytyvä kuiva materiaali esimerkiksi risut tai kävyt. Itse käytän paljon männynkäpyjä. Kävyt on mielekästä kerätä vaikka teltan alta, jos on yöpymässä. Kuivat männynoksat, sellaiset sormenpaksuiset ovat hyviä. Tuli-paikkojen puuvajasta löytyy aina hyvin pientä tikkua, joka on erinomaista polttoainetta, ja samalla tulee ympäristökin vähän siistimmäksi. Keittimen toiminta-

taperiaate on se, että palotilan alaosassa on paljon pieniä reikä ja puhallin puhaltaa ilmaa ylöspäin. Näin palaminen on tasaista ja savuttaminen vähäistä. Keitin polttaa puun niin tarkkaan että tuhka on kevyttä haituvaa ja luontoon ei jää mitään jälkiä. Tässä kohdassa pitää mainita, että risukeitin on nykysäännösten mukaan avotuli, joten sitä ei voi käyttää

ARTO NIEMELÄ

silloin kun on metsäpalovaroitus voimassa. Keitin on helppo kasata toimintakuntoon ja käytettävän kattilan koolla ei ole niin väliä. Itse käytän eniten ruotsalaista pakkia, mutta olen keittänyt sillä keittoa 7l kattilallakin. Tehoa kyllä riittää. Nahkahanskat ovat risukeittäjän perusvarusteet.

Keitintä voi käyttää vaikka puisella pöydällä koska se ei kuumene alapuolelta ja puhaltimen kuuma puhallus ohjaa lämmön ylöspäin.

Kodassa keitin tarjoaa jonkin verran lämpöä ja puhallus takaa sen ettei savusta tarvitse kärsiä.

Kenelle BRS 116 sopii

BRS-116 on hyvä valinta vaeltajille ja retkeilijöille, jotka eivät vierasta sitä että se vaatii käyttäjältään hieman enemmän vaivaa kuin kaasutai tennikeitin. Sitä käyttäessään saa nauttia pienen nuotion tunnelmasta ja luonnosta löytyy käytännössä rajattomasti polttoainetta.

Keitin sopii hyvin kesäkäyttöön. Olemme käyttäneet viikonkin vaelluksella pelkästään risukeitintä. Talvella käytän mieluummin kuitenkin nuotiota ruuan valmistukseen.

Itse arvostan sitä että ei tarvitse käyttää kaasuja, jotka tuodaan jostain kaukaa. Osa retkikaasuista taidetaan valmistaa Etelä-Koreassa.

Tässä linkki esittelyvideoon
<https://www.youtube.com/watch?v=QUqH0i8ahTg>

Arto Niemelä

Varustehärön palsta

Tällä palstalla raportoin erilaisista enemmän tai vähemmän oudoista varustehankinnoista ja -testeistä. Kirjoittajana olen loputtoman utelias varustehärö ja pellepeloton-henkinen säätäjä.

Nyt alkuvuoden aikana olen yöpynyt vaikka millaisissa majoitteissa, mm. laavussa, teltassa, riippumatossa ja lumikuopassa. Kun ystäväni tarjosi mahdollisuuden kokeilla Tentsileä niin olin heti innokkaana lähdössä.

Tentsile on riippumajoite tai puutelta, eräänlainen tavallisen riipparin ja teltan epäortodoksinen jälkeläinen. Se ripustetaan kolmen puun väliin kolmiomuotoon ja kiristetään räikkäliinoinla niin maan perusteellisesti. Malli, joka meillä oli käytössä, on Tentsile Connect, ja se on kahdelle suunniteltu malli.

Suuntasimme aurinkoisena perjantaina Porkkalaan, ja heti saavuttuamme kävi tuskallisen selvästi ilmi, ettei tämä majoitusmuoto sovi vaelluksille: koko paketti painaa ehkä vajaa kymmenen kiloa. Jos sen yrittäisi tunkea rinkkaan, niin sinne ei enää mahtuisi mitään muuta. Onneksi matka parkkipaikalta kalliioille oli lyhyt ja ystäväni toimi kantojuhtana, joten mun selkä ei tässä rasittunut.

Ripustaminen oli aika suoraviivaista: valittiin kolme tukevaa puuta, laitettiin runkojen ympärille suojahuovat ja sen jälkeen jo liinoja asettamaan ja kiristämään. Noin vyötärön korkeus oli hyvä, niin nouseminen ja poistuminen olivat vaivatonta. Kuten tavallisessa teltassa tässäkin on sisäteltoa, jossa on pohja, ja

alumiinikaarien varassa hytysverkko, jossa on vetoketjullisia ovia. Lisäksi on erillinen ulkoteltha/sadesuoja.

Teltoa oli aika tilava ja sinne mahtui oikein hyvin kaksi leveätä makuualustaa. Myös säilytystilaa löytyi runsaasti: isommat tavarat työntyivät jaloista pois päätykolmion kärkeen ja pientavaroille

Kaikesta huolimatta nukkuma-asento oli siinä oikein mukava, melkein perinteisen riippumaton tasoa.

Pähkinänkuoressa: Tenststile on hyvä valinta jos haluaa hieman erilaisen kokemuksen, siinä on mukava nukkua, ja jos retkikaveri ei ennestään ole, niin on kyllä Tentsile-yön jälkeen tuttu ja

Tentsile-teltoa viritettynä yöpymiskuntoon.

oli runsaasti pieniä taskuja.

Ei sitten muuta kuin veimme ilmapatjat ja makuupussit teltaan ja yötä odottamaan. Sadesuoja jätettiin pois tähtitaivaan toivossa.

Kun hetki lopulta koitti niin saimme aika monet hyvät naurut aikaseksi ennen kuin pääsimme asettumaan rauhaan tellassa. Pohja kun roikkuu ilmassa, niin takapuoleni teki tietenkin kuopan, mikä aiheutti myös sen, että nukkujat valuivat keskelle toistensa päälle. Voi olla, että olisi ollut mahdollista kiristää vielä enemmän, mutta jo se määrä mitä vedettiin, tuntui jo hieman pelottavan paljolta. Ilmapatjat eivät myöskään pysyneet kovin hyvin paikoillaan ja voikin olla että ohut solumuovi olisi toiminut paremmin.

läheinen. Majoite kuitenkin painaa se verran, ettei sitä voi suositella muuhun kuin autoretkeilykäyttöön.

Patrick Blomster

Hygieniaohteja

Jos epäilet sairautta, älä lähde retkelle. Jos seurueissa on sairastuneita, niin pohdi omaa kuntoasi, oireettomanaikin olet voinut sairastua ja vatsatauti heikentää kuntoa nopeasti. Vältä tartuntoja pesemällä kädet hyvin jokaisen wc käynnin jälkeen. Huolehdi myös muiden retkeilijöiden turvallisuudesta noudattamalla hygieniata ja siivoa jälkeksi. Kiinnitä huomiota käsi- ja ruokailuhygieniaan.

Jos olet ollut sairastuneena majoituspaikoissa tai tiedät vierailleesi sairastuneen luona jätä tästä viesti vieraskirjaan. Näin muut tietävät varoa tartuntoja. Kuukkelit 9/26 RB

Saniaisten salatut elämät

Taina Leino

Maailman vanhimpia putkilokasveja ovat sanikkaiset, joiden suurin ryhmä on saniaiset. Saniaislajeja on maailmassa yli 10 000 mutta meillä Suomessa vain nelisenkymmentä.

Kukkiva ja siementävä saniainen

Äkkiseltään katsottuna saniaislajit näyttävät hyvin samanlaisilta, eikä niitä pysty tunnistamaan kukinnoistakaan; saniaiset eivät nimittäin tee kukkia ja siemeniä vaan lisääntyvät itiöiden avulla.

Poikkeuksena mainittakoon yksi yleisimmistä saniaisistamme, *sananjalka*, joka kukkii ja tekee siemenen juhannuksena! Ken kukan tai siemenen ehtii napata, saa mahtavan taikavoiman, jonka avulla pystyy muuttumaan näkymättömäksi ja löytämään aarnitulen osoittaman aarteen. Eteläisessä Euroopassa tämä uskomus rikkauksien löytymisestä yltyi niin suureksi, että taikauskoa paheksuva katolinen kirkko kielsi sananjalan keruun juhannusöinä.

Suomalaisen lääketieteen alku

Suomen historian kannalta merkittävä saniaislaji on *kivikkoalvejuuri*, joka on maailman vanhimpia rohtokasveja. Se tunnettiin jo ennen ajanlaskun alkua erityisesti matolääkkeenä, mistä alvejuuret ovat saaneet suomenkielisen nimensäkin: alve tarkoittaa lapamatoa. Alun perin lääkkeenä käytettiin juurakosta tehtyä pulveria, mutta 1800-luvun lopulla suomalainen apteekkari Albin Koponen kehitti tehokkaan uutausmenetelmän ja kapselien valmis-

tuksen. Keksintöjensä myötä Koponen perusti Suomen ensimmäisen lääketehdään Nurmijärvelle.

Koposen matolääkkeet tulivat tunnetuksi myös ulkomailla. Kapseleita vietiin niin Ruotsiin ja Venäjälle kuin jopa Kiinaan ja Yhdysvaltoihin. Lääketehtas oli merkittävä työllistäjä ja tarjosi lisätienestettä myös kasvien kerääjille. Enimmillään tehdas käytti alvejuuria 20 000 kg vuodessa.

Karkin korvike

Alvejuuret todettiin myöhemmin myrkyllisiksi kuten useimmat saniaiset. Poikkeuksiakin kuitenkin on. Yksi herkullisimmista syötävistä saniaisista lienee *kallioimarre*.

Makeaa kallioimarretta on syöty sellaisenaan ja käytetty mausteena monin tavoin.

Imarre tarkoittaa makeaa, ja etenkin kallioimarten juuret mutta myös lehdet maistuvat lakritsimaiselta. Valitettavasti kallioimarten kerääminen ei kuulu jokaisenoikeuksiin: siihen tarvitaan maanomistajan lupa.

UTSJOEN KIRKKOTUVAT

Utsjoen kirkko, kirkkotuvat, pappila ja muut vanhat rakennuspaikat Mantojärven (Máttajávri) länsirannalla muodostavat mielenkiintoisen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kokonaisuuden, johon liittyy runsaasti tapahtumia ja tarinoita.

Tupien historiaa

Osa tuvista on peräisin jo 1700-luvulta. Kirkkotupa-alue oli ennen Utsjoen keskeisimpiä paikkoja ja vielä 1930-luvulla se oli ahkerassa käytössä. Aikoinaan tupia oli parikymmentä, mutta välillä niitä siirrettiin muualle. Osa tuvista on myös tuhoutunut tai purettu. Nykyään paikalla on 14 entisöityä kirkkotupaa. Kirkkotupien ulkomuseoalueeseen voit

tutustua ympäri vuoden.

Utsjoen kirkkotuvat ovat olleet vuosisatojen ajan kansainvälinen kohtaamis- ja markkinapaikka, jonne on saavuttu satojen kilometrien päästä. Utsjoelle rakennettu Pyhän Ulriikan kirkko oli 1850-luvulle saakka käytössä ja alueella on edelleen nähtävissä 1700-luvulla rakennettu Pyhän Ulriikan kirkon sakasti. 1853 Utsjoelle Mantojärven rinteeseen valmistui värikkäiden vaiheiden jälkeen uusi kivikirkko ja kymmenen vuotta aiemmin, vuonna 1843 uusi pappila Mantojärven rantaan. Vuonna 1854 valmistunut kivikirkko on rakennettu kirkkopahdasta louhitusta, harmaasta graniitista. Utsjoen entisestä kirkosta jäljellä oleva sakastiosa on vanhan hautausmaan reunassa. C.L. Engelin suunnittelema, 1840-luvulla rakennettu pappila on yksikerroksinen empire-

RAIJA HENTMAN

Utsjoen kirkkotuvilla on vahva historiantuntu.

tyylinen rakennus. Pihapiiriin kuuluu punamullattuja ulkorakennuksia. Kirkkotuvat ovat vanhoja saamelaisten sukujen omistamia tupia, joissa yövyttiin ja asuttiin suurten kirkkopyhien aikaan. Kirkkotuvat ovat olleet yksittäisten sukujen ja perheiden rakentamia ja omistamia, kärjä- ja voudintupaa lukuun ottamatta. Tuvat ovat olleet käytössä 1940-luvun puoliväliin saakka ja kirkkotupien alueella on ollut toimintaa (mm. rippikouluja) 1970-luvun alkuvuosiin saakka. Tupia on kunnostettu Museoviraston toimesta ja kirkkotuvat on määrätty varjeltaviksi Valtioneuvoston suojelupäätöksellä 1995 esimerkineä saamelaisten asumis- ja rakennusperinteestä. Vuonna 2004 alue siirtyi eri sukujen, Utsjoen kunnan ja kirkonedustajien perustaman Utsjoen kirkkotupayhdistyksen haltuun.

Entistä elämää

Kirkkotuville tultiin talvisin poroilla, hevosilla, kävellen ja hiihtäen. Kesällä kuljettiin veneillä soutaen tai sauvoen. Matkat olivat pitkiä ja välilläkin jouduttiin yöpymään. Tärkeimpiä pyhiä, jolloin kirkolle kokoontuttiin, olivat joulukuun, Marianpäivä, pääsiäinen, helluntai, juhannus ja Mikkelinpäivä. Jumalanpalvelusten lisäksi ihmiset kokoontuivat taloissa pidettäviin hartauksiin ja seuroihin. Tuvisissa yövyttiin yleensä vähintään kaksi yötä, usein pidempäänkin. Jumalanpalveluksessa käymisen lisäksi samalla reissulla hoidettiin ostokset ja kyläiltiin tapaamassa sukulaisia ja ystäviä. Samassa pienessä tuvassa saattoi yöpyä viisitoista henkeä, kärjätuvassa jopa parikymmentä yöpyjää. Kirkkotuvilla käytiin kauppaa

ja järjestettiin markkinoita. Parhaimmillaan alueella oli kaksikin kauppaa. Rahankäyttö oli ennen sotia vielä hyvin vähäistä ja enimmäkseen kauppaa hoidettiin vaihtamalla mm. käsitöitä, lihaa, kalaa, kenkäheiniä ja riistaa kauppatavaroihin.

Ulriikan polku

Ulriikan polku on Utsjoen kirkkotupayhdistyksen rakentama ja se kertoo myös saamelaisesta rakennus- ja kulttuurihistoriasta. Ulriikan polku (2,3 km) kulkee Utsjoen kirkkomaisemassa ja valtakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä.

Polku lähtee Kirkkotuville vanhan sakastin kautta vanhalle markkina- paikalle, sieltä voi kulkea lyhyemmän reitin tai kiertää nykyisen hautausmaan kautta. Reitti palaa vanhan hautausmaan viereltä kirkolle. Kirkolta voi vielä kävellä kirkkopahdan päälle entistä postipolkua pitkin, jossa on kääntymispiste. Reitti on merkitty maastoon värillisin tolpin.

Kesällä kirkkotuvilla on seurakunnan vapaaehtoisten ylläpitämä kahvila ja käsityömyymälä Šiella.

Teksti on poimittu osoitteesta <https://exploreutsjoki.fi/nahtavaa-ja-koettava/utsjoen-kirkkotuvat-mantojarvimmattajavri/>

Raija Hentman

KIRJAREPPU

Kirjareppu kertoo uusista kartoista, karttasovelluksista sekä retkeilijää ja luonnonystävää kiinnostavista kirjoista, ja opastaa myös vanhojen kirja-aarteiden äärelle. Miten milloinkin.

Suomi tiekartasto **GT tiekartta Etelä-Suomi** **Karttakauppa Suomi Oy 2026**

Jäsenetuyrityksemme Karttakauppa Suomi Oy (katso s. 37) on julkaissut 336-sivuisen kierresidotun karttakirjan, jonka yksityiskohtainen kartta-aineisto on päivitetty vastaamaan vuoden 2026 tietoja. Karttakirjan avulla on helppoa suunnitella vaihtoehtoisia ajoreittejä, eikä GPS-häirintä aiheuta ongelmia. Kartastossa eteläinen Suomi on Oulun korkeudelle saakka mittakaavassa 1:200 000 ja Pohjois-Suomi mittakaavassa 1:250 000. Lisäksi suurimmista kaupunkiseuduista on tarkemmat tiekartat 1:100 000, ja lähes 50 taajamasta omat karttansa yksityiskohtaisessa mittakaavassa 1:40 000.

Kartoille on merkitty kaikki ajokelpoiset tiet, tienumerot, runsaasti nimistöä ja matkailijoita palvelevaa matkailutie-

toa. Nähtävyyksikohteita on lähes 3000 ja lisäksi paljon esimerkiksi majoituspaikkoja sekä huoltoasemia. Päälystetyt ja päälystämättömät tiet erottuvat selkeästi toisistaan. Kattavasta yli 60 000 nimen hakemistosta voi tarkistaa paikkojen sijainnit. Kirjassa on esitetty myös valtaosa liikennemerkeistä.

Samaan tiekartta-aineistoon pohjautuva **GT Tiekartta Etelä-Suomi** kattaa

koko Etelä-Suomen lännestä itään mittakaavassa 1:250 000 Tampereen korkeudelle asti. Kartalla näkyvät hyvin niin pääkaupunkiseutu, Turun seutu ympäristöineen sekä Ahvenanmaa.

Päiväretkeilijän Suomi Ahvenanmaalta Nurmekseen

Jouni Laaksonen
Docendo 2026

Retkeily ja siitä kirjoittaminen on ollut Jouni Laaksonen ammattina ja 25 vuotta. Erilaisia retkeilyyn liittyviä oppaita on ilmestynyt pitkä rivi sekä lukematon määrä artikkeleita. Retkeily on kuljetanut häntä ympäri Suomea, ja tietoa on karttunut luonnosta ja erilaisista kohteista.

Tähän viimeisimpään teokseen on valittu puolen Suomen hienoimmat päiväretkeilykohteet Ahvenanmaalta Nurmekseen. Mukaan on mahtunut vain sata polkua, joten lukuisat ihan yhtä kiinnostavat ja komeat paikat eivät ole mahtuneet mukaan. Mutta näistä on hyvä aloittaa.

Kohteet esitellään maakunnittain: Uusimaa 10 kohdetta, Ahvenanmaa, Varsinais-Suomi ja Satakunta 25 kohdetta, Kanta-Häme, Päijät-Häme ja Pirkanmaa 15 kohdetta, Kymenlaakso

ja Etelä-Karjala 8 kohdetta, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa 11 kohdetta, Keski-Suomi 10 kohdetta, Etelä-Savo ja Pohjois-Savo 14 kohdetta sekä Pohjois-Karjala 10 kohdetta. Lisäksi jokaisessa maakuntaryhmässä sijaitsevien kansallispuistojen polut esitellään hyvin lyhyesti, sillä kansallispuistojen polkuverkostoja on käyty läpi useissa teoksissa, myös Jounin. Tekstin joukkoon on ripoteltu tietolaatikat mm. päiväretkien varusteista, punkeilta suojautumisesta ja kaupunkien lähikohteista.

Ennen kohde-esittelyjä päiväretkeily käydään perusteellisesti läpi eri kanteilta, kuten esimerkiksi vaatetuksen, ruoan, juoman ja suunnistamisen. Vastuullista retkeilyä ruoditaan monipuolisesti, ja soisi että tämä luku luettaisiin erityisen tarkasti. Lopussa on listattuna kolme sivua lisätietolähteitä sekä aakosellinen kohdehakemisto.

Kohde-esittelyissä nostetaan esiin reitin pituus, valtit, vaativuus, merkintätapa, saapumisohjeet sekä huollosta vastaava taho ja mistä saa lisätietoja. Reitin luontoa ja näkymiä kuvaillaan elävästi. Kartasta voi seurata kuvauksen mukaan matkan etenemistä. Tekstin lukemisen jälkeen tulee tunne, että voi kun tuonnekin pääsis! Kaikki sata kohdetta näkyy ainoastaan puolen sivun kokoisella kartalla, joten sen perusteella esimerkiksi useampaan kohteeseen tehtävää retkeä on hankala suunnitella. Olisin toivonut että ennen jokaista kohderyvästä ne olisi sijoitettu maakunnan/maakuntien tarkemmalle kartalle.

Mielenkiinnolla odotan toista osaa, joka esittelee Kainuun, Pohjois-pohjanmaan ja Lapin kohteet. RH

Kenen maa, kenen ääni?

Saamelaisten ja suomalaisten suhteet esihistoriasta nykypäivään

Veli-Pekka Lehtola

Gaudeamus 2025

Inarilainen Veli-Pekka Lehtola työskenteli saamelaisen kulttuurin professorina Oulun yliopiston Giellagas-instituutissa vuosina 2004–2022. Tämän Lehtolan suurteoksen (536 sivua) pohjana on Saamelaisten totuus- ja sovintokomission (2022–2025) tilaama historiallinen selvitys saamelaisten ja suomalaisten suhteista. Lehtola on kirjoittanut useita teoksia saamelaisista, heidän kokemuksestaan ja suhteistaan valtaväestöön. Saamelainen evakko (1994) käsitteli saamelaisnaisten kokemushistoriaa sota- ja jälleenrakennusaikana. Saamelaiset suomalaiset: kohtaamisia 1896–1953 (2012) perustui hänen luentosarjaansa mm. Oulun yliopistossa. Entiset elävät meissä. Saamelaisten tarinat ja Suomi (2022), jossa paneudutaan muuttaman sukupolven ajalta kylien, sukujen ja perheiden omiin historioihin, on Lehtolan näkökulmasta rinnakkaisteos tälle esiteltävälle teokselle.

Historian käännteet ovat vaikuttaneet voimakkaasti saamelaisten elämään; rajasulut, isäntämaan vaihtuminen, Suomen itsenäistyminen, sodat. Kaikkea vaiheita lähestytään saamelaisten näkökulmasta ja avataan sitä, miten suomalaisten virkamiesten ja päättäjien tuolloin talonpoikainen ajattelu-tapa erosi saamelaisten ajattelutavasta. Lapin sota sekä tuhosi Lappia että toi viimeisetkin jokseenkin eristyksissä eläneet saamelaiset suomalaisen kulttuurin ja tapojen piiriin. Lähtökohtaisesti suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria pidettiin parempana vaihtoehtona myös saamelaisille, paljolti siksi, ettei saamelaisten toisenlaista elämäntapaa ja arvoja ymmärretty, heidän kieltään ja heimoaan pidettiin katoavana ja alempiarvoisena.

Huolella lähteistetty teos käy läpi perusteellisesti ja eri näkökulmia valottaen saamelaisten vaiheet esihistoriasta autonomian aikaan ja itsenäistyneessä Suomessa 1950-luvulle, yhteiskunnan muutosten vaikutukset, saamelaisliikkeen rakentumisen 1960–1970-luvuilla, oman äidinkielen ja kulttuurin vahvistumisen, käsityön arvostuksen nousun, oman hallinnon kehittymisen, poliittisen aktivoitumisen ja lukemattomia muita seikkoja, jotka ovat vaikuttaneet saamelaisten asemaan ja suhteisiin yhteiskunnassa. Teosta on hyvä lukea ajan kanssa, ajatuksella.

Lehtolan sanoin: Sovinnon politiikka nostaa esille ja keskusteltavaksi ongelmia, joiden ei toivota jatkuvan tai toteutuvan uudelleen. (---) Kohtaamisten kielteiset puolet helposti korostuvat, kun taas vuorovaikutuksen ja yhteistoiminnan näkökulmat jäävät vähemmälle huomiolle. Se vaikuttaa ongelmallisesti nykyisyyteen, mutta myös siihen, miten näemme menneisyyden, jolle ei anneta oikeanlaista tunnustusta. *Raija Hentman*

RINKAN POHJALTA

Rinkan pohjalle kertyy kaikenlaista, kuten tietoja kursseista, näyttelyistä ja esityksistä sekä muita kuin retkeilytietoja ja -taitoja kartuttavia pikku-uutisia eritoten Lapista, luonnosta ja saamelaisista.

Lapin bussilipuista

Julkisilla Lappiin matkaavan on hyvä ottaa huomioon seuraava vähän erikoinen seikka. Itä-Lapissa suora linja-autovuoro on vain Karigasniemeen. Utsjoelle ja Sevettijärven/ Näättämon suuntaan liikennöitsijä vaihtuu Ivalossa, josta JBus ajaa loppumatkan. Utsjoelle voi kuitenkin ostaa Matka-huollon sivuilta lipun perille asti, vaikka liikennöitsijöitä on kaksi. Sen sijaan vain arkisin ajettavalle vuorolle Sevettijärvelle/ Näättämon lippu pitää ostaa välille Ivalo–Sevettijärvi/ Näättämö. Siis kaksi lippua: Rovaniemi–Ivalo ja Ivalo–Sevettijärvi /Näättämö suuntaan, tai haluttuun kohtaan reitin varrella.

Kiasma

Entiset ainoat, Saamelaisen taiteen aika

Kiasman ja Saamelaismuseumo Siidan yhteisnäyttely kokoaa yhteen saamelaista ja saamelaisia käsittelevää nykytaidetta Saamenmaalta Suomesta, Ruotsista ja Norjasta 6.9.2026 asti.

Suomen Metsästysmuseumo

Eräretkeilyn edelläkävijä

Retkeilyvälineiden muutos 1960-luvulta nykypäivään -näyttely vie kävijän vuosikymmenten taakse, ja esittelee

lapinkirjailija Kullervo Kempin aidot vaellusvarusteet. Näyttely leikittelee myös ajatuksella, minkälaiset retkeilyvälineet hän olisi tänä päivänä valinnut.

RAIJA HENTMAN

Diorama 1960-luvun ja nykypäivän retkeilyvälineistä.

Pohjoisten metsien kansat

Suomen Metsästysmuseumo toteuttaa yhteistyössä Viron kansallismuseumon kanssa suomalais-ugrialaisten kansojen metsäsuhdetta ja metsästyksen kulttuurista merkitystä esittelevän näyttelyn 20.5.2026–28.2.2027.

Untuva ulkoilussa – Joutsen 90 vuotta

Näyttely kertoo suomalaisesta ulkoilusta ja retkeilystä kotimaisen untuvatuotevalmistajan työn ja materiaalitiedon kautta. Se avaa Joutsenen tarinan osana pohjoista luontosuhdetta: miten tarve pysyä lämpimänä on kulkenut ihmisten mukana metsissä, tuntureilla ja erämaissa aina arktisiin ääriolosuhteisiin.

siin saakka. Näyttelyssä nähdään muun muassa eri aikakausien takkeja ja ma-kuupusseja, historiallisia kuvia, esineitä ja kertomuksia, jotka heijastavat ulkona liikkumisen muutosta ja jatkuvuutta.
2.6.2026–6.1.2027. RH

Riihimäen erämessut

Riihimäen kansainväliset erämessut koavat taas luonnossa liikkuvaa väkeä 5.–7.6.2026.

Tämän vuoden tapahtumassa nostetaan esille kestävää retkeilyä ja esteettömyyttä. Messuilla voit tutustua ekologiin varusteisiin ja kestäviin tapoihin nauttia luonnosta. Soveltavan retkeilyn alueella voi tutustua mm. erilaisiin retkeilyn välineisiin sekä esteettämiin kohteisiin.

Esillä on konkreettisia ratkaisuja kaikille luonnossa liikkujille – kevyistä ja kestävästä varustevalinnoista reittisuosituksiin apuvälineisiin, jotka tekevät luonnossa liikkumisesta mahdollisempaa myös niille, joille se ei muuten olisi itsestäänselvyys.

Messubussit kulkevat etäparkeista ja Riihimäen rautatieasemalta non-stopina. Lisätietoja tulossa lähempänä tapahtumaa osoitteessa eramessut.exopark.fi RH

Metsähallituksen tiedotteita

Patvinsuon kansallispuisto

Metsähallitus on tehnyt uuden vuokrasopimuksen Patvinsuon kansallispuiston Suomen tilan palveluiden tuottamisesta. Suomen tilalla aloitti keväällä Tiinan kahvio, joka tuottaa retkeilijöille sekä matkailijoille suunnattuja palvelu-

ja, kuten kahvila- ja majoitustoimintaa. Patvinsuon kansallispuisto sijaitsee Ilomantsin ja Lieksan kunnissa.

Saaristomeri ja Seilin luonnonsuojelualue

Kemiönsaarella ja Paraisilla sijaitsevasa Saaristomeren kansallispuistossa ja Seilin saariston luonnonsuojelualueella astuivat voimaan uudet järjestyssäännöt joulukuussa 2025. Saaristomeren kansallispuiston tuore järjestyssääntö kumosi vanhan järjestyssäännön, joka oli vuodelta 2001. Seilin saariston luonnonsuojelualueella järjestyssääntöä ei ole aikaisemmin ollut. Järjestyssäännöt liikkumisrajoituksineen ovat esillä Metsähallituksen verkkosivuilla ja luontoon.fi-palvelussa.

Pyhä–Luoston kansallispuisto

Huttuloman autiotupa on suljettuna 21.6.–27.6.2026. Pidä Lappi Siistinä ry:n talkooleiri majoittuu tuvassa ja osin myös teltoissa tuvan pihapiirissä tehden samalla Huttuloman rakennusten maalaustöitä sekä muita kunnostustöitä alueella. Retkeilijöiden on talkooleirin aikana mahdollista yöpyä omassa teltassa tai riippumatossa Huttulomassa sekä käyttää käymälää ja keittokatosta.

Huttujärven vuokratupa, käymälä sekä sauna-liiterirakennus peruskorjataan, ja rakenteet ovat suljettuna korjaustöiden ajan 22.6.–28.8.2026.

Pyhälammen päivätupa ja samassa pihapiirissä olevat käymälä ja liiteri peruskorjataan 25.5.–3.7.2026, ja rakenteet ovat suljettuina korjaustöiden ajan.

Huttuloman autiotupa Pyhä–Luoston kansallispuistossa.

Urho Kekkosen kansallispuisto

Suomujoella Kotakönkään ja Porttikosken sillat on purettu. Urho Kekkosen kansallispuiston syrjävyöhykkeeltä olleet kävelysillat olivat riskirakenteita ja elinkaarensa päässä.

Retkeilijän tulee huomioida siltojen puuttuminen reittisuunnitelmia tehdessä. Kun vedenpinta on normaalikorkeudessa, Suomujoen ylitys onnistuu kahlaamalla:

- Porttikosken autiotuvan yläpuolen nivasta tai sitten alajuoksulta poroaidan kohdalta.
- Kotakönkään laavun kohdalta ylävirran puolelta.

Luirojärven autio- ja varaustupa on peruskorjattu 1.4.–8.5.2026.

Pallas–Yllästunturin kansallispuisto

Savilammen mutterikodalta, Ojanlatvan päivätuvalta ja Sioskosken päivätuvalta on päättynyt polttopuuhuolto ja käymälöiden tyhjennys 2025 lopussa. Tämän vuoksi rakenteet on poistettu kartalta.

Ojanlatvan vieressä sijaitsevien retkeilyrakenteiden huolto jatkuu ja Ojanlatvan laavu, puuliiteri sekä käymälä pysyvät käytössä.

Sioskosken tupa, tulipaikka, käymälä ja liiteri pysyvät avoimina, mutta kohteelle ei viedä polttopuita eikä käymälää huolleta. Kohde on avoimena ja käytettävissä niin kauan kun polttopuuta riittää. Lähimpänä taukopaikkana Ounasjoella säilyy Ketokosken tulentekopaikka 6,5 km Sioskoskesta etelään.

Riisitunturin kansallispuisto

Riisitunturin kansallispuiston seuraavilta kohteilta on 1.6.2025 alkaen päätynyt polttopuuhuolto ja käymälöiden tyhjennys ja kohteet on tämän vuoksi poistettu kartalta:

Kuoppavaaran laavu (Riisitunturin kansallispuiston eteläpuolella)
Karitunturin Ahmatupa autiotupa (Riisitunturin kansallispuiston eteläpuolella)
Soilun laavu (Riisitunturin kansallispuiston koillisosassa)

Rakenteet säilyvät yhä maastossa, mutta niille ei tehdä enää jatkossa huoltokäyntejä. Retkeilijät voivat käyttää taukopaikoilla mahdollisesti olevaa polttopuuta siihen saakka, kunnes polttopuut loppuvat, sekä käyttää käymälöitä siihen asti että ne ovat täynnä. Suojelualueen metsistä polttopuuta ei saa ottaa, mikäli polttopuut ovat loppuneet. Muilla Riisitunturin alueen taukopaikoilla huolto jatkuu myös tulevaisuudessa.

Lemmenjoen kansallispuisto

Seuraavilta Lemmenjoen kansallispuistossa sijaitsevilta retkeilyrakenteilta on päätynyt polttopuuhuolto 1.1.2026 alkaen ja tämän vuoksi ne on poistettu kartalta. Polttopuuta voi käyttää niin kauan kuin niitä tulipaikoilla yhä on. Käymälähuolto jatkuu näillä kohteilla vielä seuraavat kaksi vuotta: Härkäjärvi, tulipaikka
Searitniva, etelärannan tulipaikka
Morgamniva tulipaikka
Pitkäniemi tulipaikka

Lisäksi Ala-Lemmenjoen tulipaikan huolto päättyi 1.1.2026 alkaen. Polttopuuta voi käyttää niin kauan kuin polttopuuta riittää ja rakenteita ei ole purettu. Käymälän huolto jatkuu seuraavat kaksi vuotta.

Seuraavilta Lemmenjoen kansallispuistossa sijaitsevilta telttailualueilta tulipaikat poistuvat käytöstä, mutta ne säilyvät telttailualueina ja lähellä sijaitsevat retkeilypalvelut säilyvät: Kultahamina, telttailualueen tulipaikka. Kodan palvelut säilyvät. Morgamoja, telttailualueen tulipaikka. Autiotuvan palvelut säilyvät.

Matti Mustan autiotupa on muutettu nähtävyysskohteeksi, eikä siellä voi enää yöpyä. Tuvalle ei toimiteta enää polttopuuta. Lisäksi tulipaikka ja kuivakäymälä poistuvat käytöstä.

Vaskojoen vuokratupa on poistunut käytöstä vuoden 2026 alussa, mutta autiotupa tulipaikkoinen säilyy huollon piirissä. Vaskojoen sauna on ollut poissa käytöstä, eikä sitä enää oteta takaisin käyttöön. RH

RAIJA HENTMAN

Matti Mustan vanha asuinkenttä Ylimmäisen Lankojärven rannalla Lemmenjoen kansallispuistossa.

YHDISTYSTIEDOTE

Tähän osastoon on koottu yhdistyksen perustiedot, tiedot hallituksesta, toimikunnista, toimihenkilöistä, tukikohdistamme, jäseneduistamme ja yhteistyökumppaneistamme.

RAIJA HENTMAN

Heinien haravointia Kukasjärven talkooviikolla.

RAIJA HENTMAN

Kukasjärven sauna.

TUKIKOHTAMME

Karjakaivon majat

Karjakaivon avaimen saa jäsenkortin esittämällä: Suomen luontokeskus Haltian neuvonnasta, Sari Vikström-Kiviojalta Espoon Nupurista (040 593 1019 tai Petri Hienoselta Helsingin Roihuvuoresta, 044 090 581.

Kahden vuoden jäsenyyden jälkeen jäsenellä on mahdollisuus lunastaa Karjakaivon avain jatkuvaan käyttöön avainhoitaja Taina Tervahartialalta, 050 554 4432, karjakaivo@lapinkavijat.fi).

Kukasmaja ja Goados Kittilässä

Kittilän Kukasjärvellä sijaitsevien Kukasmajan ja Goados-kodan varauksia hoitaa Markus Pyhälä, 040 419 0967, kukas@lapinkavijat.fi).

Tarkemmat tiedot tukikohdista, käyttömaksuista, kulkuohjeista ym. osoitteessa www.lapinkavijat.fi ja Lapinkävijä-lehden vuoden ensimmäisen numeron yhdistystiedotteessa.

Jäsenedut saa vain jäsenkortin esittäen

Calazolta 20 % alennus!

Retkeilyoppaistaan ja vedenkestävistä retkeilykartoistaan tuttu Calazo myöntää Helsingin Seudun Lapinkävijöille 20 prosentin alennuksen nettikaupassaan.

Alennuksen saadaksesi täytä maksaesasi ”Minulla on alennuskoodi”-kohtaan HSLapinkävijat ja ”haluan jättää viestin”-kohtaan HSL:n jäsennumerosi XXXX

Alennus koskee myös Calazon Ruotsin, Norjan ja Tanskan karttoja ja kirjoja!
www.calazo.fi

Ylämäkialamäki Shop

Toimi ennestään Ylläksellä Jounin kaupakeskuksessa. Tapiolan myymälä, osoitteessa Länsituuli 8, on erikoisliike retkeilyn, polkujuoksun ja vapaalaskun harrastajille.

Helsingin Seudun Lapinkävijöiden jäsenet saavat alennusta Salewan tuotteista -15% sekä Dynafitin, Wild Countryn, Pomocan ja Fjellpulkenin tuotteista -10%. Alennus on Tapiolan myymälässä. www.ylamakialamaki.fi

Ankarat Avotunturit

15 % verkkokaupan tuotteista (ei elektroniikasta ja keitinlaatikosta), www.avotunturit.fi. Pyydä alennuskoodi ja ohjeet osoitteesta, jasanasiat@lapinkavijat.fi

Retki -lehti

uusi 6 numeron tilaus 35 € (norm.53 €) ja jo tilatusta lehdestä 5 € alennus. Voit tilata lehden jäsenhinnalla tästä linkistä: <https://services3.kustantajapalvelut.fi/eAsiointi/Retki/?s=28&p=1255>

Karttakauppa 15 %

Saamme 15 % alennuksen Karttakauppa.net -verkkokaupassa myynnissä olevista Karttakaupan kustantamista retkeilykartoista sekä myynnissä olevista Maanmittauslaitoksen maasto- ja peruskartoista. Alennuksen saa lisäämällä jäsenetukoodin Lapinkävijät 15 verkkokaupan ostoskorissa kohtaan ”Anna kuponkikoodi”.

Tales & Tents

Tales & Tents -yritys vuokraa kesä- ja talviretkeilyn välineitä. 10 % alennuksen saa, kun kirjoittaa varausta tehdessään yhteydenottolomakkeen viestiosaan yhdistyksen nimen ja oman jäsennumeron. Jäsenkortti esitetään Vantaan Kivistöstä varattuja välineitä noudettaessa. www.talesntents.fi.

Scandinavian Outdoor

10%, Forum Helsinki sekä Tammisto Vantaa, www.scandinavianoutdoor.fi

Kilpisjärven retkeilykeskus

10% majoituksesta, ei kesä- ja syys-sesongilla.
www.kilpisjarvenretkeilykeskus.fi

Hotelli Hetan majatalo

10% normaalihinnoista, 5% alennushinnoista, poislukien huippusezonkiajat, www.hetan-majatalo.fi

YHTEISTYÖKUMPPANIT

HSL:n jäsenet voivat osallistua jäsenhinnoin alla mainittujen järjestäjien retkille:

Tunturivaeltajat Kavtsi:

Tunturivaeltajat Kavtsin ja HSL:n yhteistapahtumista on tiedot toimintasiivuilla. Tunturiladun ja Kavtsin toimintaan voi tutustua tarkemmin osoitteessa www.tunturilatu.fi/kavtsi tai ottaen yhteyttä: Paavo Ahonen, 040 527 4639, pkahonen@gmail.com

Lapinkävijät Kiehiset:

www.kiehiset.fi, Hannu Pohjolainen, 050 355 5052, hannupohjolainen52@gmail.com

Lapinkävijät Owla:

www.tunturilatu.fi/owla, Hannu Liljamo, 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

YLEISTÄ

Helsingin Seudun Lapinkävijät ry

Perustettiin 1973 edistämään erityisesti Helsingin seudulla Lapin matkailua ja retkeilyä. Jäsenyysmuodot ovat varsinaiset jäsenet, nuorisojäsenet ja kunniajäsenet.

Jäsenmäärä:

Jäsenmäärä 30.4.2026, 774 henkilöä ja lehden erillistilaaia, 5 kpl

Jäsenmaksut:

Vuodelle 2026 varsinaiset jäsenet 25 euroa ja nuorisojäsenet (alle 18 vuotiaat) 12,5 euroa

Jäsenasioiden hoitaja ja osoitteen muutokset:

Sakari Palo, 040 530 9578, jasiensiat@lapinkavijat.fi, Varahenkilö: yhdistyksen sihteeri

Taloudenhoitaja:

Leena Storgårds, 040 809 5885 talous@lapinkavijat.fi

Pankkiyhteys:

Nordea FI18 2142 1800 0138 42
Ei jäsenmaksuja tälle tilille.

Viitteet:

Karjakaivon käyttömaksut	1999
Kukasmajan käyttömaksut	1025
Goados-kodan käyttömaksut	1038
Varustevuokrat	123

MobilePay numerot:

Karjakaivon käyttömaksut	19993
Goados-kodan käyttömaksut	23747
Kukasmajan käyttömaksut	94700
Varustevuokrat	77448

HALLITUS

Puheenjohtaja:

Markus Pyhälä, 040 419 0967, markus.pyhala@lapinkavijat.fi

Varapuheenjohtaja:

Katri Aronen, 050 517 6627 katri.aronen@lapinkavijat.fi

Sihteeri:

Aino Auvinen, 040 704 0805, aino.auvinen@lapinkavijat.fi

Jäsenet:

Kimmo Lehtinen, Jukka Nieminen, Antti Pasanen, Taina Ronkainen, Leena Storgårds, Olli Yläne,

Hallituksen sähköposti:

info@lapinkavijat.fi

TOIMIKUNNAT

Koulutustoimikunta:

Vetäjä: Annu Koistinen
koulutustk@lapinkavijat.fi

Ohjelmatoimikunta:

Vetäjä: Taina Tervahartiala, 050 554 4432
ohjelmatk@lapinkavijat.fi,

Talkootoimikunta:

Vetäjä/talkoopäällikkö :
Jukka Nieminen

Tiedotustoimikunta:

Vetäjä: Soile Taskinen
tiedotustk(@lapinkavijat.fi

Ulkoilutoimikunta:

Vetäjä: Juha Karsikas, 040 548 1250
ulkoilutk@lapinkavijat.fi

Muut tiedot toimikuntien jäsenistä, toimihenkilöistä, tiedottamisesta ja tuki-kohdista Lapinkävijässä 1/2026 ja yhdistyksen kotisivuilla, www.lapinkavijat.fi.

VARUSTEVUOKRAUS

Rinkkoja

Keittimiä

Telttoja

Ahkioita

Vuokrausvastaava Antti Pasanen

Yhdistyksen jäsenille jäsenhintaan ja ei-jäsenille normaalihintaan.

Tarkemmat tiedot verkkosivulla www.lapinkivijat.fi

(Varustevuokraus >Varustevuokrauslomake)

Tule kokemaan erämaan rauhaa
Aakenuksen syliin

Kukasjärvelle

Jäsen, varaa itsellesi
Goados tai Kukasmaja
taikka molemmat

Ota yhteyttä *Markus Pyhälä*, 040 419 0967